

PROPOZÍCIE okresnej súťažnej prehliadky v umeleckom prednese poézie a prózy, v tvorbe recitačných kolektívov a divadiel poézie detí, mládeže a dospelých pre rok 2019 a okresné kolo celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky 65. Hviezdoslavov Kubín

Č A R O S L O V A 2 0 1 9

Čaro slova je okresné kolo najstaršej a najprestížnejšej súťaže v oblasti umeleckého prednesu a divadiel poézie na Slovensku - Hviezdoslavov Kubín. Každoročne ho organizuje Galantské osvetové stredisko ako postupovú súťaž za okres Galanta.

Poslanie súťaže: Recitátori a kolektívy svojím repertoárom a interpretáciou hlbšie spoznávajú literárne hodnoty a zoznamujú s nimi užšiu verejnosť. Jednotlivé stupne prehliadky rozširujú a prehlbujú v súťažiacich literárne poznanie, tvorivosť, kultivujú ich jazyk, reč, zmysel pre rytmus, pestujú vzťah k slovu ako kultúrnej a umeleckej hodnote. Súťaž výrazne prispieva k vyhľadávaniu talentovaných a nadaných žiakov a študentov v oblasti umeleckého slova, vedie ich k samostatnej tvorivej činnosti, upevňuje ich záujem o sebavzdelávanie, prispieva k účelnému a efektívnemu využívaniu voľného času, podporuje ich súťaživosť. Súťaž umožňuje pedagogickým pracovníkom využívať poznatky zo súťaže na skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu detí a mládeže v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, estetická výchova a kultúrnym pracovníkom ponúka možnosť na skvalitnenie kultúrneho života v miestach a regiónoch.

Kategorizácia účastníkov:

Na súťaži sa môže zúčastniť každý neprofesionálny recitátor, záujemca o umelecký prednes a neprofesionálne kolektívy, ktoré inscenujú literárne texty.

a) s ú ť a ť j e d n o t l i v c o v **umelecký prednes detí**

- I. kategória* – žiaci 2. – 4. ročníka základných škôl (ZŠ),
- II. kategória* – žiaci 5. – 6. ročníka ZŠ a prímy – 1. ročníka osemročných gymnázií,
- III. kategória* – žiaci 7. – 9. ročníka ZŠ a sekundy, tercie, kvarty - 2. - 4. ročníka osemročných gymnázií;

umelecký prednes mládeže

- IV. kategória* – žiaci stredných škôl, 5. – 8. ročníka osemročných gymnázií a ostatná nevysokoškolská mládež do 19 rokov vrátane (záväznosť vekovej hranice je platná k termínu súťaže základného, resp. východiskového kola);

umelecký prednes dospelých

- V. kategória* – študenti vysokých škôl bez ohľadu na vek a občania od 20 rokov (záväznosť vekovej hranice je platná k termínu súťaže základného, resp. východiskového kola).

Vo všetkých kategóriách sa súťaží **osobitne v prednese poézie a osobitne v prednese prózy.**

b) súťaž kolektívov

I. kategória – detských recitačných kolektívov a divadiel poézie – s priemerným vekom účinkujúcich členov súboru do 15 rokov,

II. kategória – divadiel poézie a recitačných kolektívov – s priemerným vekom účinkujúcich členov súboru nad 15 rokov.

Podmienky účasti v súťaži:

- Súťaž sa koná v prednese pôvodnej a svetovej literatúry v slovenskom jazyku.
- Recitátor prechádza všetkými stupňami súťaže s tým istým textom.
- Recitátor je povinný prednášať text naspamäť.
- Recitátor, ktorý získal umiestnenie na celoslovenských kolách iných recitátorských súťaží (Šaliarsky Maľko, Beniakovce Chynorany, Vansovej Lomnička, Naša Vansovej Lomnička, Timravina studnička, ...a Slovo bolo u Boha, Dilongova Trstená a ďalšie), nastupuje do súťaže Hviezdoslavovho Kubína s novým textom.
- Do súťaže nemožno vstúpiť s textom, s ktorým recitátor v minulosti na súťaži Hviezdoslavov Kubín už vystúpil. Aj v tomto prípade môže porota recitátora zo súťaže vylúčiť.
- Za prednesy textov, s ktorými recitátor získal umiestnenia v celoslovenských a celoštátnych kolách iných súťaží, má organizátor právo recitátora zo súťaže vylúčiť.
- Podmienkou účasti jednotlivcov i kolektívov **na krajskej súťaži** je zaslanie prihlášky elektronicky spracovanej vo verzii Excel a odovzdanie prihlášky aj v tlačenej forme potvrdenú vlastnoručným podpisom (v prípade detí aj s podpisom rodiča, resp. zákonného zástupcu), taktiež odovzdanie elektronicky spracovaného súťažného textu prednesu vo formáte Word alebo PDF so zachovaním grafického členenia podľa knižného alebo časopiseckého vydania. Na súťažný text je potrebné uviesť meno recitátora, autora a prekladateľa, názov textu, prípadne upravovateľa textu a meno/á pedagóga/lektora, s ktorým recitátor na texte pracoval.

Časový limit:

I.- II. kategória - poézia max. 5 minút, próza max. 6 minút

III. kategória - poézia max. 6 minút, próza max. 8 minút

IV. a V. kategória - poézia max. 8 minút, próza max. 10 minút

Priebeh súťaže a pravidiel postupu:

- Jednotlivci začínajú súťaž v základnom, resp. školskom kole.
- Recitátori, ktorí súťažne vystúpili na celoštátnej prehliadke, začínajú súťažiť v nasledujúcom roku v krajskom kole, ak nemenia vekovú súťažnú kategóriu. Recitátori, ktorí vystúpili na krajskom kole súťaže začínajú súťažiť v okresnom kole, ak nemenia vekovú súťažnú kategóriu.
- Pri presune z jednej vekovej kategórie do druhej, recitátori začínajú súťaž v základnom (školskom) kole.
- Recitátori V. kategórie začínajú súťaž v okresnom kole.
- Na každom stupni súťaže navrhuje organizátor jedného recitátora /spravidla 1. miesto/ v príslušnom žánri a kategórii organizátorom vyššieho kola súťaže na postup písomnou formou.
- Porota je povinná zvážiť, či prednesy, ktoré odporúča na postup, majú úroveň zodpovedajúcu vyšším nárokom súťaže. Porota má preto právo neodporučiť prednesy na postup do vyš. kôl súťaže.
- V prípade, že sa na súťaži vyskytnú ďalšie úspešné prednesy, môže ich porota odporučiť osobitne s vecným zdôvodnením svojho návrhu. Organizátor vyššieho kola súťaže môže, ale nemusí osobitné návrhy akceptovať.
- Porota má právo neodporučiť na postup žiadny prednes v niektorej kategórii.
- Súťaž na každom stupni hodnotí kolektív odborníkov, ktorých určuje organizátor súťaže.

Časový harmonogram súťaže:

- Okresná súťažná pre okres Galanta sa uskutoční v Galantskom osvetovom stredisku nasledovne:

I. kategória - 19. marec 2019 od 8,30 hod /v utorok/ poézia a próza

II. kategória - 20. marec 2019 od 8,30 hod /v stredu/ poézia a próza

III. kategória - 21. marec 2019 od 8,30 hod /vo štvrtok/ poézia a próza

IV. a V. kateg. - 22. marec 2019 od 8,30 hod /v piatok/ poézia a próza

- Krajská súťažná prehliadka - Hollého pamätník: 25. – 26. 4. 2019 v Trnave

- Celoštátna súťaž a prehliadka - 65. Hviezdoslavov Kubín: 19. – 22. 6. 2019 v Dolnom Kubíne

UPOZORNENIE: Organizátor okresnej súťaže neprepláca cestovné náhrady.

Záväzné prihlášky musia byť doručené poštou alebo e-mailom **najneskôr do 4. marca 2019!**

Galantské osvetové stredisko, Bratislavská 1458/71, 924 01 Galanta

E-mail: osveta_galanta1@zupa-tt.sk

Kontakt: Ivana Balušíková - 0902 904 201

HODNOTIACE KRITÉRIÁ V DETSKOM A UMELECKOM PREDNESE

V kategóriách umeleckého prednesu súťaže jednotlivcov:

- dramaturgická príprava predlohy
- **vhodnosť výberu textu** podľa veku a typu recitátora,
- myšlienková a umelecká **náročnosť predlohy**,
- **originalita a objavnosť** predlohy,
- **správne pochopenie obsahu** a zmyslu textu,
- **rozbor, členenie a úprava** predlohy,
- **vystihnutie žánrových a štýlových osobitostí** textu,
- **aktuálny výklad** recitovaného textu;
- tvorivosť a osobnostný prístup recitátora
- **schopnosť vnútorného videnia a cítenia** recitátora,
- **schopnosť vytvorenia vzťahu, názoru a postoja** k textu,
- **hlasová a rečová technika** recitátora,
- **originalita a kultivovanosť** rečového prejavu a vystupovania,
- **tvorivá práca** s recitátorskými výrazovými prostriedkami,
- funkčnosť použitia **slovných a mimoslovných prostriedkov**,
- **výstavba, gradácia a pointovanie** prednesu,
- **miera rozumovej a citovej účasti** na prednese;
- pôsobivosť prednesu na poslucháča
- **zacielenosť** na poslucháča a kontakt s ním,
- **presvedčivosť** interpretácie,
- pôsobenie recitátora **ako osobnosti**,
- **originálnosť recitátora** a jeho výkonu.

V kategóriách recitačných kolektívov a divadiel poézie:

- dramaturgia
- **vhodnosť témy a predlohy** pre kolektív (vek, sociálne a kultúrne zázemie, špecifickosť kolektívu),
- **myšlienková a umelecká náročnosť predlohy,**
- **originalita, novosť a objavnosť predlohy,**
- **spracovanie literárnej predlohy** do scenára (rešpektovanie témy, formy a špecifickosti literárnej predlohy; vystihnutie obsahových, žánrových a štýlových osobitostí textu;
- vystihnutie aktuálnosti obrazov, myšlienok či formy textu; členenie na party),
- **uplatnenie dramatických zákonitostí** pri tvorbe scenára,
- **harmónia literárnosti a dramatickosti** v scenári,
- **pochopenie obsahu** a zmyslu predlohy a scenára,
- **aktuálnosť predlohy** a scenára,
- **dramaturgické a pedagogické zámery a ciele,** ich naplnenie v scenári;
- javiskové stvárnenie
- **jasnosť a cieľ** režijnej koncepcie,
- **zreteľnosť myšlienково-poetických rovín a javiskových obrazov,**
- **členenie, charakter výstavby a temporytmus** inscenácie,
- **hlasová a výrazová úroveň interpretov** (technika hlasu a reči jednotlivcov a zboru; čistota, výraz, plasticnosť sólových interpretov a zboru; charakteristika, vzťahy, funkcie jednotlivcov a zboru; tempo, rytmus, kompaktnosť interpretačného kolektívu),
- **pohybové, prípadne choreografické spracovanie** inscenácie (charakter, cieľ, funkčnosť, nápaditosť pohybu a choreografie vo vzťahu k téme a dramaturgicko-režijnému cieľu; pohybová úroveň a technika interpretov, realizácia javiskových a choreografických foriem),
- **výtvarné spracovanie** inscenácie (výber, charakter a funkčnosť hmotného – výtvarného – materiálu vo vzťahu k téme, scenáru a k dramaturgicko-režijnej koncepcii; estetika farieb a tvarov v kostýmovaní a scénografii, výtvarný štýl inscenácie; pohyb výtvarného materiálu na scéne, jeho funkčnosť, obrazotvornosť a technická presnosť),
- **koexistencia a súhra všetkých javiskových zložiek;**
- zameranosť na diváka
- **komunikatívnosť** inscenácie s divákom,
- **súhra slovného, poetického a dramatického** v inscenácii,
- **originálnosť a jedinečnosť** inscenácie